

Požiadavky Národných výborov rodinných fariem
v rámci Medzinárodného roku fariem 2014 (MRRF)

RODINNÁ FARMA JE ZAMESTNANIE

Po tom, ako valné zhromaždenie Spojených národov 22. 12. 2011 vyhlásilo rok 2014 za rok rodinných fariem a po následnom vzniku vyše 50 národných komisií, sa v Abú Dhabí 21. a 22. januára 2014 stretli reprezentanti piatich kontinentov – Afriky, Ameriky, Ázie, Európy a Oceánie. Ich zámerom bolo aktualizovanie a schválenie hlavných požiadaviek, o ktorých budú počas celého roka vyjednávať s vládami a medzinárodnými inštitúciami.

Rodinné farmy sa môžu a musia stať základným kameňom stabilného trvale udržateľného rozvoja vidieka, ktorý bude poňatý ako integrálna časť globálneho a harmonizovaného rozvoja každého národa a zároveň bude zachovávať životné prostredie a prírodné zdroje.

Na dosiahnutie tohto stavu však rodinné farmy potrebujú skutočnú podporu verejnosti, ktorá v súčasnosti v mnohých krajinách prakticky neexistuje. Ide o podporu, ktorá zabezpečuje prístup k pôde, vode a ďalším prírodným zdrojom, k blízkym trhom, finančným zdrojom, investíciám a rozširovaní poľnohospodárstva a ich kontrolu, ako aj adekvátne reakcie na špecifické požiadavky žien a detí vidieka.

V podmienkach agresívnych pokusov hĺstky nadnárodných korporácií o kontrolu a určovanie smerovania svetovej produkcie potravín je v hre samotné právo ľudí produkovať podstatnú časť svojich potravinových zdrojov. Toto právo je garanciou potravinovej bezpečnosti, ktorá je cestou k niečomu tak vitálne dôležitému, ako je potravinová suverenita.

Na základe tohto presvedčenia budeme my, ženy a muži z národných výborov rodinných fariem, skutoční protagonisti Národných výborov rodinných fariem (MRRF) 2014, iniciovať procesy v občianskej spoločnosti na národných, regionálnych a medzinárodných úrovniach tak, aby vznikali príležitosti presadiť individuálne a kolektívne práva rodinných fariem.

MRRF 2014 sa musí stať míľnikom v zlepšovaní kvality života stoviek miliónov rodinných farmárov, roľníkov, tradičných rybárov, pastierov, domorodých komunit atď., všetkých tých, ktorí sú často marginalizovaní a ktorí sú okrem výroby potravín pre ľudstvo pripravení zároveň starať sa aj o naše životné prostredie. Najefektívnejším spôsobom v boji proti hladu a podvýžive je práve produkcia potravín v blízkosti spotrebiteľov. Presne toto je výsledkom práce rodinných fariem a nie globálnych medzinárodných investorov bez zázemia a vzťahu k danému regiónu.

Národné výbory rodinných fariem prítomné v Abú Dhabí dôrazne odporúčajú, aby boli pre tento sektor vytvorené a implementované jednoznačné stratégie so špecifickými a flexibilnejšími zákonmi upravujúcimi štatút rodinných fariem tak, aby bolo umožnené používanie tradičných metód malovýroby.

NAŠE POŽIADAVKY

Požiadavka č. 1.

Každý národ by mal mať právo na vlastnú potravinovú výrobu ako základ potravinovej bezpečnosti smerujúci tak k potravinovej nezávislosti a zohľadňujúci zároveň klimatické zmeny ako jednu zo závažných hrozieb rodinného farmárčenia.

Svetová obchodná organizácia (World Trade Organization) podporuje generalizovaný „voľný“ obchod s potravinami. Vzhľadom na obrovské rozdiely v rozvinutosti a produktivite jednotlivých krajín táto politika v podstate udržiava status quo rozdelenia krajín sveta na exportérov a importérov potravín.

Kosenzom Národných výborov rodinných fariem, ktoré sa stretli v Abú Dhabí, sú nasledujúce odporúčania:

Podpora tvorby kapacít, vrátane vedomostnej základne pre miestnych rodinných producentov, ich organizácie so zameraním na systém hodnotových reťazcov tak, aby sa obmedzila úloha

sprostredkovateľov. Znamená to, že rodinní producenti by mali byť podporovaní v združovaní sa do kooperatív, aby zlepšili svoju pozíciu a efektívnosť pri vyjednávaní s odberateľmi. Taktiež sa vyžaduje spravodlivý prístup k financiám, adekvátnym technológiám, prvotnému spracovaniu a základnej infraštruktúre.

Čo sa týka **semien**, rodinné farmy by mali mať zachovanú možnosť voľby spôsobov výroby v každej krajine, nemali by byť vynucované žiadne konkrétne vybrané metódy. V každom prípade by mala politika v oblasti semenárstva brať do úvahy kultúrne tradície, nemala by byť na farmároch vynucovaná. Všetky vlády by sa mali usilovať o zachovanie tradičných semien a podporovať ich zdieľanie. V tejto oblasti má Národný výbor rodinných fariem kľúčovú úlohu: zaručiť adekvátnu legislatívu a stratégie v oblasti semien a pracovať s výskumníkmi a verejnými inštitúciami na zakladaní semenárskych bánk miestnych odrôd. Tieto semenárske banky zaručia rozmnožovanie miestnych semien a umožnia ich distribúciu k výrobcam.

Na úrovni výroby by sa malo podporovať **plánovanie a diverzifikácia**, a to vždy v spolupráci s Národnými výbormi rodinných fariem. Dôraz by mal byť kladený aj na pridanú hodnotu lokálnej produkcie a na redukciju objemu zbytočne vyhodenej potravín.

Prostredníctvom marketingu by mala byť zaručená **spravodlivá participácia výrobcov rodinných fariem na trhu**. Uprednostňovať by sa mal lokálny trh pred národným. Poľnohospodárstvo by malo byť z jednaní a bilaterálnych dohôd o slobodnom obchode Svetovej obchodnej organizácie (WTO) vylúčené. ➡

Rodinná farma Odorica u Levoči

➔ Poľnohospodárske produkty by mali byť spravované špecifickým programom pod záštitou Národných výborov rodinných fariem. Navyše, aby sa zaručil férovejší obchod, dumpingové ceny musia byť zakázané a prostredníctvom cla musí byť ustanovený princíp národnej alebo komunitnej preferencie.

Vo vzťahu ku komoditným burzám a verejným nákupom odporúčame systém správy zásobovania a regulácie a na medzinárodnej úrovni odporúčame evidovanie transparentných štatistických údajov, ktorú umožnia adekvátnu kontrolu.

Požiadavka č. 2.

Vlády musia poňať implementáciu „Dobrovoľných smerníc zodpovednej správy vlastníctva pôdy, rybníkov a lesov“ za naliehavú prioritu, ktorú oni sami schválili v rámci Výboru pre potravinovú bezpečnosť (VPB). Implementácia týchto smerníc zabezpečí rovný prístup k pôde, lesom a rybníkom pre rodinných farmárov, pôvodné komunity a aj rybárov. Smernice by mali tiež obsahovať jasné kritériá prístupu k vode, založené na princípe rovnosti. Tieto sa musia stať skutočným a efektívnym štandardom. Občianska spoločnosť bude realizovať monitoring a hodnotenie uplatnenia týchto smerníc. **Rovný prístup k pôde je základným predpokladom prosperity vidieckych domácností**, stimulácie rastu ekonomiky v oblasti poľnohospodárstva a živočíšnej výroby, redukcie chudoby na vidieku a tiež dosiahnutia a udržania potravinovej nezávislosti národov. Ako taký, prístup k pôde by mal byť pre vlády prioritou.

Nespravodlivosť a nerovné rozdelenie pôdy musia skončiť.

Aby sme to dosiahli:

Pri ustanovovaní mechanizmov na prevenciu zaberania pôdy musia vlády dodržiavať **transparentnosť**. Spôsob života domorodých obyvateľov musí byť rešpektovaný (tradície, kultúra, užívanie

pôdy) a rovnako ich nárok na pôdu. Dôraz musí byť kladený na ochranu komunitného alebo teritoriálneho vlastníctva pred hrozbami, akými sú zahraniční investori.

Na zabezpečenie rovného prístupu znevýhodnených skupín a komunit, vidieckych robotníkov a malých fariem bez pozemkov k pôde a ďalším prírodným zdrojom je potrebné prijať špecifické stratégie a programy.

Poľnohospodárska pôda by mala byť chránená pred extenzívnou urbanizáciou a industrializáciou.

Vlastnícke práva by mali zahŕňať spoločné vlastníctvo manžela a manželky, ako aj ochranu dedičských práv potomkov. To vyžaduje ustanovenie verejne prístupných registrov verejných a súkromných pozemkov.

V prípade mladých, nových farmárov je rovný prístup k pôde obmedzený jej nedostatkom alebo vysokou cenou, prípadne nevhodne koncipovanou politikou a zákonmi. Prístup k pôde v takýchto prípadoch musí byť umožnený, pričom legislatívny rámec každej krajiny musí byť náležite upravený. Národná a medzinárodná regulácia vodných zdrojov musí zabezpečovať skutočnú participáciu rodinných fariem.

Počas MMRF 2014 a aj po jeho uplynutí sa spoločne, solidárne podujímať propagovať tieto požiadavky s naliehavosťou a zaoštieňím.

Dokončenie propagácie ďalších dvoch požadaviek MMRF, prijatých V Abu Dhabi 22. 1. 2014 prinesieme v nasledujúcom septembrovom čísle Bio.

EKOTREND SLOVAKIA

Deň mlieka na ekofarme Odorica

V rámci nadnárodného projektu „MLIEKO A MED pre naše zdravie“, ktorý je realizovaný v spolupráci občianskeho združenia MAS LEV Levoča a MAS Sdružení Západní Krušnohoří, sa uskutočnil 13. júla na ekofarme Odorica Deň mlieka.

Hlavnými aktérmi boli študenti stredných škôl z Levoče, ktorí vytvorili sedem 5členných družstiev a vyskúšali si byť jeden deň farmármi: opieť a zjesť slaninu, nakosiť fúrik trávy a nakrmíť s ním mangalice,

nabrať vodu z klasickej kopanej studne a odniesť ju kozám, vymenovať všetky možné druhy potravín vyrobených z mlieka a nazbierať čo najviac liečivých rastlín, následne ich pomenovať a určiť liečivé účinky. Počas dňa boli pri výrobe syrovej hrudky, mohli si ochutnať rôzne druhy syrov i zajazdiť na koni (viď foto hore).

Na záver obdržali všetci študenti certifikát farmára. Cieľom celodenného podujatia bolo priblíženie farmárskeho spôsobu života.

(zuh)

3D foto : <http://www.odorica.3-d.sk/>

Varenie guláša

Jak pripraviť syr?